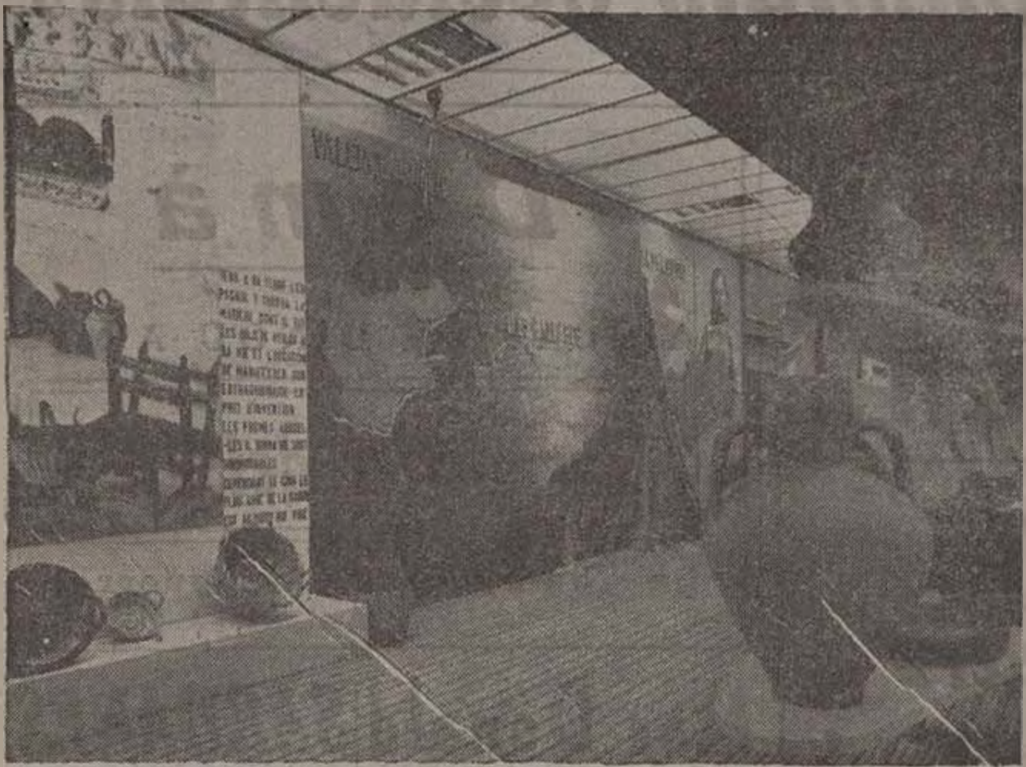

1850

Una afirmació de cara al món

El Pavelló d'Espanya, a París

D'esquerra a dreta: La secció d'edifici a l'art i a les realitzacions dels pobles peninsulars. — "Panneau" amb la Porta d'Alcalá madrilenya. — La font de mercuri d'Almadén, construïda al Pati del Pavelló (C. C.)

El Govern francès acaba de prendre l'acord de prorrogar per un any l'Exposició Internacional que té lloc a París.

Als republicans d'aquí aquest acord ens interessa car a l'Exposició hi tenim un magnífic instrument de propaganda. No hi ha cap dels innombrables estrangers arribats de les cinc parts del món, que aquests mesos han passat per París, que no s'hagi sentit atret pel Pavelló que la República espanyola ha construït tocant a la Porta dels Invàlids.

A l'Exposició parisenca hi ha pavellons sumptuosíssims i enormes. Pertanyen a nacions que pretenen arrossegar el món darrera llurs concepcions polítiques. Si Espanya, l'Espanya de la guerra, hagués fet un pavelló d'aquests, hauria estat quelcom indiscret i inoportú.

A la República espanyola li esdevia un pavelló com el que ha fet: digne, depurat, estèticament perfecte, sobretot viu. Un reflex de la inquietud d'aquest moment ibèric, ensenya que representatiu de la voluntat d'ordre i de renovació que han d'informar la futura vida política del país.

Aquestes intencions, han estat perfectament compreses pels visitants del pavelló. Diversos crítics d'art i arquitectes francesos — i no pas tots recutats entre els simpatitzants amb la nostra causa — han vist amb el pavelló de la República espanyola l'única realització moderna de cap a peus feta en l'Exposició de París.

Aprofitant un admirable marc de verd, format per uns arbres corpulen-

tíssims, les línies serenes del Pavelló espanyol, la seva ardida estructura, són una sorpresa agradable pel passejant, enfarregat de tanta arquitectura amb pretensions monumentals com hi ha per allà.

L'arquitecte, el català Sert, ha estat sortosíssim en la concepció d'aquesta obra. Tot hi és estrictament necessari, i l'efecte artístic hi és assolit de la manera clàssica: pel simple joc dels volums i de les formes. I si tenim en compte que la decoració ha estat confiada a homes com Picasso — aquell punyent plat de la "Destrucció de Guernica" — i altres artistes de categoria igual, comprendreu perfectament l'interès que la realització de la nova Espanya ha despertat entre els amateurs d'art francesos i estrangers.

I un criteri igual, de selecció i de representació, ha presidit les instal·lacions que conté el nostre Pavelló. El document humà viu, suggestiu, hi ocupa el primer lloc. Al pati d'entrada, per exemple, hom hi ha construït la font de mercuri que reproduïx una de les nostres fotografies. El mercuri d'Almadén, un dels principals objectes de la cohejança germano-italiana. Allí està, a París, rajant permanentment, com una acusació que la República espanyola presenta als ulls de tot el món.

La nostra fotografia central és el "panneau" de gran volum dedicat a l'heroica defensa de Madrid. La Porta d'Alcalá, símbol de la ciutat immortal, és una bella llegenda madrilenya. Al seu damunt, una inscripció simple: «Sota el foc de la guerra desencadenada pels traidors a la seva pàtria, Ma-

dríd, la gloriosa capital viu i treballa serenament amb la consciència d'ésser el baluard de les llibertats d'Espanya i de la democràcia mundial.»

L'altre gravat, és una vista d'una de les sales que són com un panorama de la diversitat peninsular. Cada poble espanyol hi és representat d'una manera viva: no direm amb les seves realitzacions típiques, perquè el mot està desactualitzat. Hi figura amb les creacions essencials, agermanades a la terra. Objectes, eines de treball, en mostra o bé en fotografia. Tot disposat amb un gran sentit de la suggestió i de la propaganda. I omnis d'aquesta humanitat ibèrica, les constants al·lusions a la guerra actual, fan més viva la tragèdia d'aquest poble secularment treballador, animat per un esperit artístic que arrenca del més profund dels segles, i que ara, amb les armes a la mà es veu obligat a defensar-se contra els que volen esborrar-li la fisonomia i reduir-lo a un paper colonial.

El nostre pavelló a París és una lliçó de geografia humana i, ensems, un formidable instrument de propaganda espanyola.

Catalunya hi és excel·lentment representada amb tots els aspectes de la seva vida i de la seva contribució a la guerra. La seva bandera, al costat de la de la República i de la d'Euzcadi, oneja al dintell del Pavelló. Sota el cel d'aquest passat estiu paslenc, les nostres colors, entre els de tantes nacions, eren una bella afirmació d'esperança.

París, novembre.

A. P.

¿DE QUINA LLEVA ETS?

El Casal d'Esquerra Francès Macia ha tingut una idea excel·lent. Ha editat uns cartells que diuen:

«¿De quina lleva ets, com pany?»

«¿Veritat que no estàs comprant entre les demanades?»

Cap home d'Esquerra Republicana de Catalunya no pot eludir el seu deure.

En el nostre partit no hi ha, ni hi poden haver emboscats ni entremetents mentre germans lluiten en els primers rangs.»

Aquests cartells han estat fixats a les parets de centres i ateneus d'ERC. Volem creure que seran innecessaris, car tots els militants d'Esquerra compleixen com el primer dels deures de ciutadania. Però si en els nostres rangs s'hagués infiltrat algun emboscador, aquest cartell serà el seu turment.

Un exemple a imitar pels altres partits i organitzacions.

Itàlia i Alemanya, pertorbadores Molta atenció al Marroc, francesos!

Es impossible seguir tancant els ulls a la realitat. Vivim el període inicial d'una nova conflagració universal, els efectes de la qual seran cent vegades més terribles per a la Humanitat que els de la passada Gran Guerra.

No és el nostre propòsit prejutjar aquí el resultat final de la contesa, iniciada ja al nostre sòl i les derivacions d'ella comencen a vessar dels límits geogràfics de la península; la nova hecatombe universal revestirà el caràcter definit d'una guerra de principis, i és molt possible que d'ella en surti victoriosa la coalició que encarni l'esperit progressiu davant els poders retrògrafs.

FRANCA PRÀCTICAMENT INCOMUNICADA

De moment, la iniciativa correspon a aquests darrers: no és altre el significat de la descarada inter-

vençió oficial alemanya i italiana en la contesa espanyola.

Els Estats feixistes encaminen tots llurs esforços a crear serioses dificultats a les comunicacions entre França i Anglaterra i llurs imperis colonials respectius, i tal com són avui les coses, es pot ja afirmar que en cas d'una generalització de la guerra, França es trobaria pràcticament incomunicada amb els seus dominis d'Àfrica del Nord.

Però Itàlia i Alemanya no es contenten amb dominar els punts vitals per les comunicacions. Van més enllà i fomenten un creixent malestar entre les poblacions indígenes dels països colonials, amb ànim de provocar qualsevol moviment subversiu.

EL MARROC FRANCÈS

França, acaba de viure, i viu encara, la dolorosa experiència d'aquesta realitat, Casablanca, Rabat, Port-

Lyautey, Mequinez i Fez, han estat teatre de fets sangnants en els quals resulta fàcil descobrir-hi la mà de les nacions feixistes; malgrat això, de la mateixa manera que els valors de diverses nacionalitats enfonsats, a la Mediterrània, ho han estat per avions i submarins desconeguts, ara resulta que segons declaracions oficials, els aldarulls al Marroc han estat també fomentats per un país igualment desconegut.

Però nosaltres, que som les víctimes propiciatòries d'un estat de coses vergonyós, nosaltres que no tenim cap motiu per a guardar la circumspèctia prudència de les diplomàcies al vell estil, podem proclamar que el país desconegut s'anomena Alemanya.

Això del país desconegut faria riure si no fos que sota la seva aparença comitad amagats tot el d'ama espantós que clama per damunt del món.

LES PRIMERES CONSEQUÈNCIES

França comença a tocar les conseqüències del veïnatge d'Alemanya al Marroc. És clar que la instal·lació dels teutons a la zona marroquina d'influència espanyola no ha fet més que facilitar i treball ja iniciat amb anterioritat al 18 de juliol del 1936; per l'èxit de llurs maquinacions, compten amb dos factors essencials: la complicitat dels propis feixistes francesos, els antics «Croix de Peix» disfressats ara de P.F.F. i de P.S.F. i l'avarsió secular dels musulmans pels jueus.

Es abastament coneguda la intensa propaganda antifrancesa («legislació antirepublicana i antidemocràtica») portada a terme pels reaccionaris francesos a terres africanes; durant l'etapa Blum el Jueu, va ésser la bandera esgrimida per aquets traidors en contra del seu propi país; qui coneix l'extremada susceptibilitat dels musulmans en aquesta matèria, comprendrà l'efecte causat entre ells per frases com la que segueix: «El Jueu governa França, després vosaltres sou menats per jueus... i, tot seguit aquesta altra: «Hitler sap com han de tractar-se els jueus... a Alemanya han estat exterminats... i si afegim a aquests factors psicològics l'estranya predilecció dels moros per Alemanya i per tot el que és alemany, el fenomen explicable en ressonància que va tenir el de cambre.

Tenir de l'altres emperador Guillem II, al 1905, comprèn el perill que és per a França la proximitat d'un azona d'influència alemanya, tan gran i tan estratègicament situada com és el Marroc espanyol.

La reacció francesa, sense que això li impedeixi naturalment, alçar-se en monopoli del patriotisme, s'apressa a obrir al estranger les portes del seu propi país; igual contextura moral que els nostres superpatriotes, idèntics procediments, han de menar-los inevitablement a la mutua il·lusió.

Ara, a la llum de les fogueres d'odi encèses al seu propi sòl, comencen a comprendre França l'error comés des del principi de la subversió «existencial» a Espanya.

No hauria estat més sensat atendre des del primer moment a la qüestió del Marroc, el protectorat del qual havia estat confiat a Espanya d'acord amb el tractat d'Algeires del 1906, i en la conclusió del qual França hi va tenir part principal?

No hauria estat més indicat per a la defensa dels propis interessos

de França, per pesar a la balança l'influència espiritual del S'ida damunt el poble marroquí, en lloc d'abandonar-lo a mans d'un Jallifa indigne, venut des del primer instant als generals traidors?

DIFÍCIL EXPLICAR-SE ELS MOTIUS...

Es difícil explicar-se els motius de l'actitud de França, en aquest i d'altres aspectes del problema que «ria llarg d'enumerar; però el més greu dels recents esdeveniments de la zona francesa del Marroc, no resideix al fet només dels aldarulls; el fet «ra molt més enllà, ultrapassa les properes fronteres del Magreb i s'estén per arreu del Món Musulmà; perquè mancada d'unitat política o geogràfica, la unitat espiritual, mitjançant el lligam religiós dels pobles islàmics, és un fet indiscutible que seria perillós desconèixer; tot l'Islam des de l'Àfrica Occidental fins a la Índia, és com una caixa sonora; el cop donat a qualsevol del seu costat, es reproduïx instantàniament al conjunt... Per la qual cosa no és pas aventurat l'esmentar els aldarulls del Marroc amb els greus fets de Palestina i amb la gran acumulació d'efectes bèl·lics que en aquests moments porta a terme Itàlia a Líbia.

EL REPTA DE MUSSOLINI

Les actituds grotesques dels trans accotamen a tenir derivacions tràgiques per als pobles... Mussolini, hieràtic, rigid com un moniqui, demunt el seu cavall alar, brandant la seva flamant espasa de l'Islam, sota el cel blau de Líbia, és una provocació vivent, una amenaça no pas encoberta, un repte a França i Anglaterra.

I els fets de Casablanca, Rabat, Fez, etc. No són sinó el ressò dels discursos enfàtics del dictador italià, Alexandre o César de guardar-los... Darrere la premsa de Roma

El fred obstaculitza l'acció dels nostres soldats

CIUTADA: Col·labora a l'acció victoriosa de les armes de la República donant roba d'abric per als combatents de l'Exèrcit Popular!

ha llençat als quatre vents que voluntaris italians morts a Espanya havien fet el sacrifici de llurs vides per la Glòria de l'Imperi... El magnífic Mussolini somnia amb eclipsar les glòries de l'antiga Roma.

Que França no oblidí que l'Imperi no vol dir només Espanya... El nou César no trobaria sens dubte incomplet sense la Gàl·lia...

La segona abdicació de l'ex-príncep de Gal·les

El duc de Windsor ha estat víctima blau, advertint-se l'explosió d'un obús i núvol de fum. El duc estigué contemplant lo durant una estona a Què digué? Absolutament res. Contemplació, aquesta, silenciosa, claudicant.

L'audàcia nadi preten desafià el món. No desafia en realitat, sinó les endinçades parelles de turistes. Desafia els principis de governar una nació i es mantenen incòncies davant el dret d'una altra. Per altra part, Alemanya sap que res no val el silenci encara que el qui calla s'orgue d'un duc disposat sempre a la renúncia de tots els regnes i dignitats.

«Per què, sino, aquest silenci admiratiu o inconscient? Ni el duc ni la duquessa no han pronunciat una paraula de condemna. Ni davant les bombes massives certes, ni davant el cel d'un blau massa fals.

JA NO ES UNA CIUTAT XINESA...

El colós nipó ha aconseguit allò que cercava: Xang-Hai. La gran ciutat d'Extrem Orient, clau de la Xina, font d'incalculables possibilitats econòmiques i posició estratègica de primer ordre a l'Àsia, ha estat envaïda pels nipons, mentre a Brussel·les els senyors de la diplomàcia perdien el temps — quant a la independència de Xina — en bizantinismes d'alta escola. Ha estat, però, necessari, per a vèncer la resistència xinesa — resistència a base de coratge — que el Micado mobilitzés tots els seus grans recursos militars i emprés allò que ara se'n diu, per a disfressar l'assassinat en massa, la "guerra totalitària". Vegeu l'escat d'un obús sobre l'estació de Markham, a Xang-Hai, prop de la zona internacional... Altre l'havien precedit i altres el seguien, ensulciant cases i més cases i soterrant, amb elles, milers d'éssers innocents. El Japó però, no ha declarat la guerra a Xina... (K.)